

ACC. N:R M. 8326:1-5.

Landskap: Småland Upptecknat av Fabian Karlsson
Härad: Konga Adress: Boaryd, Häckelsing
Socken: Häckelsing Berättat av:
Uppteckningsår: 1942 Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Boar till

Atlas Över Svensk Folkkultur.
Etnologiska avdelningen.

Frågelista. sektion III Nr. 31.

Kärva och vagn.

Etn III:31

Skriv endast på denna sida!

Frågelista, sektion III nr. 31.

Kärva och vagn.

1. A. Gårdsbygd by.
- B. Samtliga byns gårdar.
2. I byn finnes tio gårdar.
Av dessa räknas fyra gårdar
i $\frac{1}{8}$ mantal och sex i $\frac{1}{4}$ mantal.
Alla gårdarna ägas av sina
brukare.
3. Kärvor har ej använts vid
skördens inbärning, man har
kört in hö och säd på 4-hjuls-
vagnar. Vagnarna har haft axlar
av järn, i äldre tid med sprinter
i stället muttrar vid hjulen.
Längre killbake i tiden, i början

av 1800-talet har vagnen med två
axlar använts. Översedd, som
används på vagnen vid inbärning
har kallats "rön". I mitten av
rönen var mellan tvännen på kant
ställda tjocka plankor eller sparrar
tvännen bräder till botten. Den
smalnade något framåt.

På sidorna om botten var mel-
lan sidostyckena inbockade pin-
nar för att rönen skulle vara lätt.
Över rönen gick på tvännen tre
något böjda tvärsläar, de kallades
horn, "rönakoran". Vid sädesinkör-
ning breddes ett lake som på
rönen att laga spillråden uppå.
När hö skulle köras ombildades
rönen till läck. Fyra lösa sidor

av pinnar sattes på den.

Höjningen var ungefär meterhöj.

Banken, den lösa sörliga delen på framvagnen, var fast vid rönen, varför banken på vagnen rej behövedes. Vagnen var delad i fram- och bakvagn med en "längdä" emellan. Lådan arbetsvagn kallades bultvagn.

Överredet, som användes vid gödselekörning och annat, det kallades "såter", och den breda löstagbara sidobrädan som kallades "fjölak".

Vid kvarnskjut och finäkning sattes på en "äkista". Den liknade såtern men hade fasta sidor, och över dessa med

omkring en lums mellansum
över kanten var en skida som
skulle tjänstgöra som fjäder.
När en "åke lapp" lades på kuvs
över kistan var överkantens
fjäderande skidorna lindrade
stötar.

4. Vid sädesinkörning och hö-
bärning har rej annan vagn
använts än den beskrivna.

5 A. - - -

B. Arser Riden 1850 - 1900 -

C-D. Den beskrivna vagnen och
sädesröret har använts både
i äldre och senare tid.

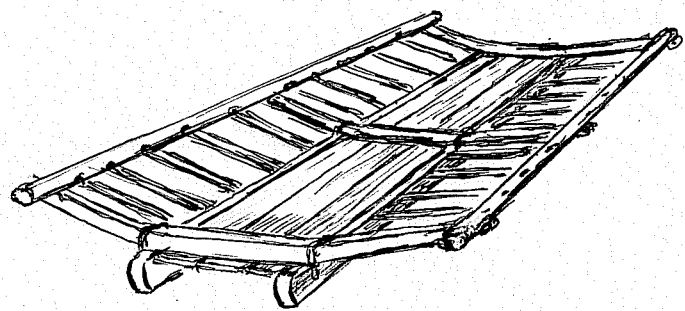
E. Berättat av trakens äldre män
samt egna minnen och iakt-
tagelser.

ACC. N:R. N. 8326^{15.}

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Karlsson
Härad: Krona Adress: Böaryd, Väckelsång
Socken: Väckelsång Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1942 Född år 1894 i Böaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5.

Sädesröne.

Skriv endast på denna sida!